

Zato prosí vojni oskrbovalni urad (IX, Berggasse 16), da bi se mu s tem namenom veliko-
dušno in kar najhitreje naklanjala darila v de-
narju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična
darila našim četam po oddelkih pravočasno v
roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine,
kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor
znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad,
IX., Berggasse št. 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

Vojna in nevtralne države.

Mnogi menijo, da škoduje vojna samo voj-
skujočim se državam: toda vojna prizadeva ob-
šutno škodo tudi nevtralnim državam. Vsled
onemogočenega in oviranega prometa trpi tr-
govina in vsaka nevtralna država je v nevar-
nosti, da z dobavo blaga izkaže kaki državi
posebne ugodnosti, s čemer krši nevtralnost. V
takem položaju ste pred vsem Amerika in Ho-
ladska. V Združenih državah je letos izredno
dobro izpadla žetev pšenice. Vse luke so je
polne. Toda tega blaga ne morejo vkrati na
ladje, ker je nemško trgovinsko brodovje tako-
rekoč izginilo, angleško pa je bilo zaradi vo-
jaških transportov znatno reducirano. Vsled tega
hoče parlament Združenih držav upeljati lastne
paroplovne črte. Toda odkod naj vzame ladje?
V ameriških pristaniščih so mnogi nemški
in tudi avstrijski parniki, tako na primer veli-
kanski nemški transatlantski parnik „Vaterland“,
a četudi bi Amerikanci te parnike prekrstili, bi
to Angležev gotovo ne oviralo, da bi jih ne za-
plenili. Poleg tega bi pa pomenjal odkup teh
ladij, ki so v vojni za Nemčijo brez pomena,
financijsko podporo vojskujoče se nemške dr-
žave. In ker se je Amerikancu Morganu prepo-
vedalo, posoditi francoski denar, bi se moralo
ukreniti tudi napram Nemčiji, oziroma Avstriji.

Tudi Švedska, Norveška, Danska in Ho-
ladska občutijo izredne posledice evropske vojne.
Kajti Angleška pregleduje skoro vsak parnik
imenovanih držav, ako odgovarajo njihovi trgo-
vinski bilanci. Angleška jim napravila natančen
račun: Kar tu vozite, je več premoaga, žita in
bakra, kakor pa sami rabite. Pri tem kaže An-
gleška seveda tudi mnogo zlobe in jeze napram
nevtralnim državam, ki nočejo stopiti na njeno
stran. Toda vojna, pravzaprav moč njene mor-
narice, ji omogočuje njeno postopanje. Vsled
tega mora žito in druga živila gniti v inozem-
skih pristaniščih. Amerikancev se polasča zaradi
tega obup, tembolj, ker Angleži z vsakim dnem
proglasajo novo blago kot vojno kontrebando.
Amerikanski bombažni trgovci ogorčeno prote-
stirajo proti temu, da se smatra tudi bombaž
kot prepovedano blago, in cele armade bom-
bažnih producentov so v nevarnosti, da propa-
dejo. Toda bombaž se rabi tudi za — municijo!
Argentinita in Brazilija ne morete izvažati svo-
jega mesa, svojega žita in kave. Italija mora
pustiti, da se velike množine njenega sadja —
tudi v tem pogledu je izpadla letina izborna —
uničijo, da propada njena sladkorna industrija,
ker ji manjka prometnih sredstev. In tako stoji
velika množica surovinskih industrij in produk-
cij živil v nevtralnih deželah pred ogromnim
polomom.

Veliko škodo imajo tudi one dežele, ki žive
od trgovskega prometa. V tem oziru prideti
predvsem v poštev Švica in Italija. Prva mora
poleg tega tudi plačati stroške oborožene nev-
tralnosti, to je mobiliziranje za varstvo svoje
meje. V obeh deželah so hoteli in restavracije
zapuščene, železnice prinašajo znatno zmanjšano
dohodke. S številkami se škoda, ki jo trpi Ita-
lija, niti ne da označiti. Toda nekoliko vpogleda

nudijo v tem oziru vplačane vstopnine v mu-
zejih. Najbolj obiskana mesta mesta v Italiji so
Rim, Florenca in Benetke. Vstopnina v Torinu
in v galeriji Borghese v Rimu je znašala v pre-
teklem letu 86 000, na Palatinu 36.000, v An-
gelskem gradu 25.000 lir. V Florenci, v Uffizijih
83.123, v medicinski kapeli 40.000 lir. V Be-
netkah so v palači dožev zbrali 163.000, v aka-
demiji 48.266 lir. Bresa v Milanu je imela
52.023, Leonardova Vincencijeva „Zadnja ve-
čerja“ kakih 50.000, muzej v Neaplju kakih
50.000 lir dohodkov. Največ izgube imajo Pom-
peji, ki so imeli 203.908 lir dohodkov itd. Vse
to se je sedaj skoraj popolnoma nehalo.

Italija ima škodo tudi z ozirom na izse-
ljeniško vprašanje. Stotisoči izseljencev so leto
za letom hodili v Ameriko in drugam, odkoder
so pošiljali domov svoje prihranke — okoli 100
milijonov lir na leto. In sedaj niso le popolnoma
prenehale te denarne pošiljave, temveč se vra-
čajo sedaj tudi v velikem številu izseljenci do-
mov zaradi pomanjkanja dela v inozemski in-
dustriji, pomožujejo bedo doma in so za breme
javnosti, ki mora zanje skrbeti. Ti stroški niso
manjši kot oni vojskujočih se državah. In to
se godi v času, ko državni dohodki znatno na-
zadujejo. V Italiji so v zadnjem četrtletju juli-
september bili za 26 in pol milijona lir manjši
kot prejšnje leto v istem času.

Tudi Anglešna si domišlja, oziroma Grey
in Churchill skušata Angležem dopovedati, da
predstavlja ravno toliko kot nevtralno deželo,
da bo ostala nedotaknena od grozot vojne. Go-
tovo je, da je bil hinavski in zavratni namen
Greya, izvojevati boj angleških kapitalistov z
nemškimi potom Francoske in Belgije kakor
tudi Rusije, pri čemur naj bi ostala Angleška
nedotaknjena od grozot vojne. Kakor pa je padla
ta hinavščina, s katero se je zapletla v pogodbo
Belgija in Francoska, ravno tako se Angleška
zelo moti, ako meni, da ta vojna ne bo imela
zanjo zlih posledic. Kajti Angleška je tvorila
dosedaj svetovni trg. Od zunanje trgovine Nem-
čije, Avstrije, Belgije, Francoske in Rusije, ki
znaša skupaj 14 milijard, je več kot polovica
financirana od Angleške; to se pravi, da an-
gleške banke posredujejo trgovino, da sprejemajo
plačila v obliki menic in plačujejo s temi me-
nicami, da jamčijo za čas med akceptiranjem
in plačilom. Sedaj leži za kaki dve milijardi
akceptiranih menic v Londonu, a ne plačanih.
Te menice so izdane večinoma za povprečno
dobo treh mesecev. Medtem pa je izbruhnila
vojna in prekinjena trgovina bo povzročila po-
lom številnih trdk, argentinskih, brazilskih itd.,
ki teh menic v Londonu ne bodo mogle plačati.
To bo postala grozna finančna katastrofa za
Angleško. In ako se to ne kaže že sedaj, je
temu kriv samo moratorij, ki daje dolžniku prav-
ico, da odlaga s plačilom. A četudi bi končana
vojna, bodo najmanj Belgija in Rusija, a brž-
kone tudi Francoska, rabile dolgo časa, preden
bodo mogle prijeti zopet s plačili. Tudi ta bodo
torej imele angleške banke ogromne izgube in
gospodarski polomi stotisočev bodo opustošili
tudi angleško narodno gospodarstvo, tudi ako
se nemške armade ne bodo izkrcale pri Dovru
in ako njeni Zeppelinii ne bodo metali bomb
na London. Temu naravnemu povračilu za svojo
strahopetno zavratnost se bodo angleški kapita-
listi komaj izognili, naj potem Grey tudi trdi
cinično, da Angleška vojna ne bo mnogo več
veljala kot bi jo njena nevtralnost.

Male države Holandska, Danska, Norveška
so napram roparskim činom Angleške seveda
popolnoma brez moči ter se morejo zadovoljiti
samo s tem, da stiskajo svoje pesti v žepih.
Značilno je za infamno politiko angleških ka-
pitalistov, da izrablja ugodno priliko srbskega
zavratnega umora le ne samo za zaželeno go-
spodarsko uničenje Nemčije, temveč tudi zato,
da prizadene trgovini manjših konkurentov
znatno škodo, ki se ne bo mogla nikdar popraviti.

Med Angleško in Holandsko obstojijo že sto-
letja komercialna nasprotstva, ki so zaenkrat
dosegla višek v popolnem podvrženju Holandske
in njeni odpovedi kot svetovne sile, ne da bi
se pri tem Angleška odrekla svoji ropateljnosti.
Kajti Angleški kapitalisti se čutijo toliko časa
ogroževani, dokler bo plula po oceanu kaka
ladja pod tujo zastavo. Angleški kapitalizem
hoče biti edini gospodar svetovne trgovine. In
to je tudi vzrok njegovega sovraštva napram
Nemčiji, ki je v zadnjih 40 letih pokazala do-
slej nenavadno energijo gospodarskega razvoja.
Da vodijo Angleško v sedanjí vojni ti postranski
namen, dokazuje jasno tudi njeno obnašanje
napram zaveznic Belgiji. Za kršenje nevtralnosti
Belgije je pobožna, visokomoralna Angleška po-
točila krokodilske solze, a v svoji bolesti ni po-
zabila izročiti glavno trgovinsko mesto svoje
prijateljice obleganju in mu povzročiti večmili-
jonsko škodo ter onemogočiti uporabo njegovega
pristanišča za dalje časa. Seveda, ljubljini in
globoko obžalovani Antverpi so bili najnevar-
nejši konkurent Londona. Toda tako, kakor si
predstavlja angleška domišljija, se stvari ne
bodo razvile. Kajti poleg Nemčije obstoje tudi
še druge velike trgovinske države. „Uncle Sam“,
kakor imenujejo posebeljenje severoameriških
Združenih držav, je nagrbancil čelo in to je za-
dostovalo, da se je podlo nadlegovanje nevtralne
trgovine vsaj deloma omejilo. Tako se je morala
vsemogočna Anglija na primer ukloniti in pri-
pustiti izvažanje bombaža iz Amerike. Upajmo,
da bo sčasoma ameriški velikan počul na enak
način Angleško tudi glede drugih stvari.

Razno.

66 let.

Preteklo sredo bilo je 66 let, odkar je za-
sedel naš presvitli cesar Franc Jožef I. prestol
habsburške države. Bili so burni časi, ko je
komaj 18-letni mladenič prijel za žezlo te stare
in slavne monarhije. Revolucija je grozila, ne-
zadovoljnost na Ogrskem se je vršila, sovražniki
so se dvigali ob mejah domovine. In ves svet
je mislil, da bode kronani mladenič v tej borbi
obnemogel, da bode opešal in ne bode mogel
doseči svojih velikih ciljev. Ali svet se je zmo-
til; mladenič Franc Jožef I. je pokazal tako
ogromno energijo, tako krepko odločnost, da je
spravil kmalu državo v redni mirni razvitek.
Revolucije in vojske so minule, prišel se je
kрасni gospodarski razvitek in z njim je rastlo
blagostanje avstro ogrskih narodov . . .

Dolga desetletja ščitil je Franc Jožef I.
evropejski mir. V pravem zmislu besede ne samo
mir naše prekrasne domovine, marveč evropejski
in celo svetovni mir. Poznal je grozote vojske
in njegova junaška, hrabra duša bi bila žalo-
vala nad vsakim neopravičenim prelivanjem krvi.
Mislil je v krasni svoji človekoljubnosti, da bode
ščitil od vseh strani ogroženi mir. Kot najple-
menitejši varuh tega miru je raje vsa žaljenja
pretrpel, nego da bi svoje ljubljene narode iz-
ročil krvavi furiji vojne.

Pa vse zaman!

Strupena strast sovražnikov ni poznala mej
in obzirov. Povzročilo je, da je moral tudi naš
presvitli cesar potegniti meč in zaprijeti borbo
proti deželi kraljemorilcev, iz katere se je po-
tem vsa ta velika svetovna vojska razvila.

Čist kakor božansko bitje stoji Franc Jo-
žef I. na odru svetovne zgodovine. Nikdo mu
ne more očitati niti trohice krivice ali krivde
nad to vojno. Le v obrambo očetnjave poklical
je cesar svoje hrabre vojske pod orožje, da si
zaslužijo še enkrat slavno ime Avstrije . . .

66-letnica Franc-Jožefovega vladanja pa
dokazuje iz novega, da stojijo vsi narodi naše
monarhije za našim cesarjem. Vso vročo ljube-
zen teh narodov dokazuje ta praznik, ki smo

Nevarnost okuženja

pri vseh epidemičnih boleznih, kakor pri koleri, dysen-
teriji, driski itd. se izdatno zmanjša, ako vzdržujemo
truplo čisto, uporno in krepko, vsled tega zdravo. Na-
dalje je potrebno za okrepčanje želodca, za redno pre-
bavo in nemoteno izmenjavo snovi skrbeti, ker se kužne
snovi v starih črevesnih ostankih najlažje razširjajo. —
V interesu naših čitateljev hočemo zopet na dva preparata
visoke higijenične vrednosti opozarjati in sicer: 1. Feller-

jev priznani rastlinski esenčni fluid z zn. »Ezsafluid«, ki
je vsled svoje očiščujoče, desinfekcijske in antiseptične
lastnosti v teh dneh za vsako hišo neprecenljive vred-
nosti. Za negovanje trupla in kože, kot ustna voda, za
bolečine odpravljajoče in okrepčujoče obiranje po
marših, jahanju, utrujenosti, pri revmatičnih bolečinah,
prehlajenju in raznih vsled prepiha ali mokrote nastalih
boleznih služi izborno. Mnogo zdravnikov ga priporoča
in več kot 100.000 zahvalnih pisem potrjuje njegov bla-
gosni vpliv. 12 steklenic stane franko 6 kron, 60 ste-

klenic franko samo 25 kron. 2 Fellerjeve prebave ure-
jujoče, želodce okrepčujoče Rhabarbara-kroglice z zn.
»Elza-kroglice«, ki se jih že desetletja za ureditev iz-
menjave snovi vestransko priporoča. 6 škaltij stane
franko samo 4 krole 40 vinarjev, 12 škaltij franko
samo 8 kron 40 vinarjev. — Zamoreno cenjenim čita-
teljem oba preparata najbolje priporočati. Pa ne kupujte
manjvredna nadomestna sredstva, marveč samo priznana
»Elza«-preparata od lekarnarja E. V. Feller, Subica,
Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). 753

ga vsi v svetu navdušenju in hvaležnem spominu praznovali!

Naš oče, Franc Jožef I., — Bog te obvari in obrani!

Padeč Belgrada povzročil je tudi v naših krajih naravnost veličansko veselje. V Ptuj se je okoli 5. ure popoldne razširila vest, kateri je potem v kratkem času sledil uradni telegram. Pred razstavljenim telegramom v naši pisarni in pri županu Ornigu zbralo se je stotero ljudi in povsod je bilo videti le veselo ter navdušene obraze. Kmalu so pričeli hišni posestniki tudi razobešati avstrijske, cesarske, nemške in štajerske zastave. Zvečer bilo je vse vojaštvo alarmirano. Skupno z mestno deško godbo, z veteranci in mladimi strelci meščanske brambe, napravilo se je skozi ceste bakljado, kakor jo še ptujsko mesto ni videlo. Vse hiše so bile razsvetljene s svetilkami in bengaličnim ognjem. Sviranje cesarske pesmi in nemške himne „Die Wacht am Rhein“ ter tudi znane nemške „Prinz Eugenius“ vzbudilo je nepopisno navdušenje. Šolska deca je bakljado raz nemške dekliske šole pozdravljala. Krasne so bile patrijotične dekoracije pri našem županu Ornigu in pri novi mestni hiši. Tudi v drugih krajih je bilo navdušenje prav veliko. Razposlali smo brezjavko tudi na deželo, da so ljudje takoj vedeli za to prekrasno našo zmago.

Vojno sodišče. Dne 29. novembra vršili sta se pred v Ptuj zborujočim vojnim sodiščem dve glavni razpravi. Najprej se je imel leta 1863 rojeni nadučitelj Franc Megla iz sv. Lenarta pri Veliki Nedelji, ki je bil že štiri mesece v preiskovalnem zaporu, zagovarjati. Megla je dne 25. julija t. l. po maši pred cerkvijo hujskajoči govor držal in svoje hujskajoče delo tudi na cesti ter celo v šoli nadaljeval. Obtoženec igrar je vlogo skesanega. Cela vrsta prič potrdila je obtožnico. Megla bil je v zmislu § 65a na eno leto težke in poojstrene ječe obsojen. Preiskovalni zapor se mu je vračunal. Zaradi nekaj deliktov, ki jih je storil pred mobilizacijo, imel se bo še pred mariborskim okrožnim sodiščem zagovarjati. — Popoldne vršila se je druga kazenska razprava zoper šolevodjo ljudske šole v Ptuj, leta 1860 rojenega Franca Vabič. Ta je dne 1. avgusta t. l. v Spodnji Hajdini v dveh gostilnah hujskajoče govore rabil. Nadalje je celo vrsto veleizdajalcev slavil in izrazil na vse mogoče načine svojo Srbom prijazno mišljenje. Mož, ki ima devet otrok, tajil je vse izraze, ki se mu jih je očitalo. Razprava trajala je skoraj sedem ur. Vabič bil je v zmislu §§ 65a k. p., 314 v. k. p., 65 in 34 na 15 mesecev težke ter poojstrene ječe obsojen. Preiskovalni zapor se mu je vračunal.

Nevarna otroška igra. Dne 25. p. m. zabaval se je 10-letni posestniški sin Janez Kukovec iz Tratne pri nekem prepadu s tem, da je metal kamenje. Ko je vrgel veliki kamen, šla je ravno 17-letna posestnikova hčerka Maren mimo. Kamen zadela je v tako močjo na senca, da je revica takoj mrtva na tla padla.

Izpred sodišča. Črnovojnik Gregor Trušek je v Mariboru v vojašnici razgrajal in razbijal in se tudi zoper druge vojake uprl. Vsed tega bil je ta že večkrat obsojeni Trušek na 18 mesecev težke ječe obsojen.

Narodnostna sprava na Ogrskem. Ministrski predsednik grof Stefan Tisza se je odločil za veliko državniško dejanje. Ministrski predsednik Ogrske pripravlja namreč celo vrsto odredb, ki bi bile primerne ogrsko prebivalstvo nemadžarskega jezika sprijazniti z ogrsko državno idejo. Te odredbe, za katere je dal ministrskemu predsedniku povod patriotizem, ki so ga pokazale v sedanjem vojnem času ogrske narodnosti in ki jih je že napovedal v posebnem pismu najstarejšemu ortodoksni cerkvenemu kultu, rumunskemu grško-orientalskemu škofu v Aradu, Metian, se raztezajo v treh smereh. Najprej je grof Tisza izpovedal pri cesarju splošno pomilostenje za politične pregreške in prestopke (tudi kazenska postopanja, ki so v tekni, se bodo ustavila.) Ta odredba bo v prid tudi socializmu, ki so se istotako zadržali korektno. — Druga odredba se tiče na eni strani revizije ljudskošolskega zakona, ki naj bi se preobnovel primerno željam posameznih narodnosti. Poleg tega se bodo upoštevale tudi želje

narodnosti glede na sodno postopanje. Tretja serija odredb se končno nanaša na to, da se dovoljuje narodnostim ob gotovih prilikah nositi lastne barve in znake, če niso identični z onimi kake inozemske države.

Razvoj svetovnega železniškega omrežja. Pregled o razvoju železništva v letih 1840 do 1910 nam podaja arhiv za železništvo. Celoten obseg železniškega omrežja je obsegal:

1840	7.700 kilometrov
1850	38 600 „
1860	108.000 „
1870	209 000 „
1880	372.400 „
1890	617.300 „
1900	790.100 „
1910	1.030.000 „

Najbolj se je razvijalo železništvo v letih 1880 do 1890 in sicer je znašalo v teh letih izvedeno železniško omrežje 246 900 kilometrov, od katerih pripada na Zedinjene države v Ameriki 170.000 kilometrov. Nato je živahni razvoj nekoliko pojenjal, od leta 1900 do 1910 se je razvijalo železništvo zopet (posebno v Aziji in Afriki) za 239.900 kilometrov. Od 1.030.000 kilometrov železniškega omrežja ga je v

Ameriki	526 000 kilometrov
Evropi	333.850 „
Aziji	101.900 „
Afriki	36 850 „
Avstraliji	13.010 „

V Evropi imajo od 333 850 kilometrov omrežja naslednje države več nego 10.000 kilometrov železnic:

Nemčija	61.150 kilometrov
Rusija	59 560 „
Francoja	49 380 „
Avstro Ogrska	44.370 „
Anglija	37.580 „
Italija	16 960 „
Španija	15 000 „
Švedija	13.980 „

Stroški za železniško omrežje, od katerega je okoli 30 odstotkov državnega, znašajo preko 227 milijard mark ali 272 milijonov kron.

Vojni davek. Finančno ministrstvo baje namerava uvesti nov vojni davek, in sicer v obliki doklade na dohodninski davek. Obdavčiti hoče dohodek nad 4000, K in sicer z doklado pol odstotka, ki naj pri dohodkih nad 20 000 naraste na štiri odstotke. Ta davek uvede vlada baje s § 14. Ogrska banka je izdala nove dvokronske bankovce. Novi „vojni denar“ je sicer iste velikosti, barve in risbe, kakor prvotni dvokronski bankovci, vendar pa se olikuje po skrbnejši izvedbi in veliko boljšem papirju. „Stari dvokronski bankovci so bili izdani za prvo silo, ker je ob začetku nastalo občutno pomanjkanje drobnega denarja.

Ne pošiljajte jestvin vojakom na bojišče. Navzlic večkratni opozoritvi, da se vojnopostnih zavojčih ne sme pošiljati vojakom na bojišče nobenih jestvin, je občinstvo v zadnjem času navzlic temu oddalo na pošti ogromno število takih zavojčkov. Ponovno torej treba opozoriti, da rabijo taki zavojčki sorazmerno dolgo časa, preden pridejo na določeno mesto in da so poslanske jestvine tako pokvarjene, da jih je treba proč pometati, ker niso več užitne. Vojno ministrstvo sporoča, da je pri neki vojni pošti došlo 25.000 takih zavojčkov z jestvinami, a so morali vse uničiti, ker so bile vse jestvine pokvarjene. Poštnim uradom je zaukazano, da se večkrat o vsebini vojnopoštah zavojčkov prepričajo ter da take zavojčke, ki bi vsebovali jestvine, brez izjeme zavrnejo.

Prebavno motenje pri dojenčih, griza, driska, črevesni katarji, itd. so vedno posledice nepravilne hrane in so napravile že mnogim starišem skrb in celo žalost. Ako hočete ohraniti svoje dete in je videti ob kusni, lahko prebavni hrani resnično vspevati, potem dajte nežnemu ljubljencu Nestlejevo moko za otroke. Poskušnje popolnoma zastoj pri: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S

Promet paketov vojne pošte. C. kr. namestništvo nas prosi, da naj objavimo sledeče vrstice: Na vojno ministrstvo prihaja vsak dan mnogo vprašanj, kedaj in za katere urade vojne pošte se bode promet s paketi zopet pričel. Na ta vprašanja je nemogoče vsakemu posamezniku odgovoriti. Namesto vsacega odgovora se enkrat

za vselej naznanja, da se promet paketov vojne pošte le začasno in le v toliko dopusti, v kolikor se zamore pakete z ozirom na dane razmere tudi dostaviti. Pričetek in vstavljenje paketnega prometa vojne pošte določa sicer etapni nadkomando po danih razmerah v etapnem prostoru; vojno ministrstvo torej nima na to nobenega vpliva. Vsaka sprememba določil glede paketnega prometa za vojno pošto se bode nemudoma javnosti naznanila.

Božič za vojake. Nj. Veličanstvo je za božično obdarovanje na bojnem polju stoječih vojakov daroval znatno vsoto. Cesar, ki se za to akcijo posebno zanima, je pri tej priliki izrekel upanje, da se bo zbralo znatno mnogo darov in je izrekel svoje posebno zadovoljstvo, da bo obdarovanja deležno tudi vojaštvo iz Nemčije. — Za dopošiljanje daril vojakom, je, ako se pošljejo potom vojnega pomožnega urada, na vseh državnih železnicah in na železnicah, ki jih opravlja država, dovoljeno oproščenje od prevoznine. Na tovrnem listu pa mora biti izrecno povedano, da obsega pošiljatev darila za vojake na bojišču. Takisto so prevoznine oproščene vse pošiljatev na bolnišnice in bolne vojake, če je na tovrnem listu zapisano „Prostovoljna darila za Rdeči križ.“

Nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, generalnemu nadzorniku naše artiljerije je podelil nemški cesar red „Železnega križa“ I. in II. razreda v znak posebnega priznanja za sijajno dolovanje našega topničarstva, zlasti pa naših možnarskih motornih baterij.

Požar. V Ehrentalu pogorelo je gospodarsko poslopje deželnega glavarja in z njim mnogo premičnine ter krme. Živino so pravočasno rešili.

Samomor. V Spittalu ustrelil se je črnovojniški vojak Johan Sihar iz Moravske. Bil je takoj mrtev.

Požar. Iz Dellacha se poroča, da je uničil požar gospodarska in postranska poslopja posestnikov Pirkner in Pirkelner. Le hitri pomoči gasilcev se je zahvaliti, da niso bile tudi sosedne hiše uničene.

Pokritje vojnih stroškov. V nekem članku lista „Prager Tagblatt“ obravnava finančni politik Nemške narodne zveze, prof. dr. Steinwender, vprašanje glede pokritja vojnih izdatkov, ki bodo po njegovem mnenju znašali več — „tisoč milijonov.“ Kar piše o dobavi sredstev potom posojil, nas tu ne zanima. Važno so pa iz prav posebnega političnega razloga njegova naslednja izvajanja: Dr. Steinwender pravi: Same na posojila se ne bomo mogli omejevati, marveč bomo morali ukreniti tako, kakor je ukrenila Nemčija. Mislimo namreč s tem enkratni odstop, četudi v več letih odstopljivega imetja. Če so v tej vojni tisoči izgubili svoje imetje in drugi tisoči svoje življenje, tedaj ne more nihče smatrati to zahtevo kot neumestno, da namreč imoviti sloji, ki jim je bilo imetje ohranjeno s požrtvovalnostjo drugih, en ali dva odstotka odstopijo v omenjeni namen. To bi v Avstriji — brez Ogrske — znašalo svoto ene do dveh milijard kron. Opravičba takega odstopa tiči tudi v tem, če je je že treba, da se prav najbogatejši ljudje tako odtegujejo prostovoljni pomoči za ranjence in zapuščence, da postaja kar mučno. Čim mine vojna, bomo pred povsem novo ureditvijo razmer in nadejamo se, tudi pred novo ureditvijo financ. Pri tem pa ne bomo smeli misliti zopet na izključno podražanje najpotrebnejših predmetov, na špirit, užigalice in drugačno blago, zakaj množica je v resnici storila svojo dolžnost in če ji vojna ni zamogla priznati, ima pa ob miru pravico do varstva . . . Dr. Steinwender je s temi izvajanjmi pokazal pot, ki jo bo po vojni parlament, kadar bo zopet urejal finance, upošteval ter sklepal v smislu člankarjevem. Tako pričakujemo!

Vojska v snegu. „Mede“, poroča uradno poročilo z zahodnega bojišča — „cel meter visoko je zasneženo srbsko gorovje — sneži in zmrzuje na poljskem bojišču. Prikimala je zima. Vojakovati so se pričeli poleti. Prvi vojaški pohodni so se pričeli poleti v najhujši, moreči vročini in v soperici. Zdjaj pa trpe vojaki v snegu in v mrazu. Pričela se je zimska vojska, ki se zelo razločuje od vojske poleti in se mora tudi voditi popolnoma drugače. Pošiljajo vojakom volnene obleke, darila ljubezni, vojna uprava

stori vse, da tudi pozimi za vojake skrbi, a kljub temu vsak vprašuje: kako se bodo vzdržali nemški vojaki na zahodnem bojišču, kjer leže cel dan vedno pripravljeni za boj in izpostavljeni vsem vremenskim neizodam. Življenja v strelskih jarkih si nikakor ne smemo narobe predstavljati. Ljudje ne leže morebiti kar 24 ur v jarkih ob sprednjih prsnih obranah s puško v roki vedno pripravljeni, da streljajo, marveč le del stoji ob prsnih obranah na straži, ki opazuje ozemlje in vsako sovražnikovo kretnjo in da strelja na vse, kar se neprevidno nekrito pokaže. Straže se vedno menjajo. Ostali vojaki se nahajajo v bivališčih in v luknjah, ki so prizidane strelskim jarkom. Bivališča so polagoma lagodno opremlili in jih tudi s slamo, preprogami in celo s pečmi zavarovali proti mrazu. V teh bivališčih se lahko 24 ur čisto prijetno preživi. Ko poteče 24 ur, se posadka zamenja in odpošlje za sprednjo črto, kjer je za ugodnejše bivališče preskrbljeno. Tu so zgrajeni tabori koč iz prsti, kjer se lahko čisto udobno živi, kakor so pokazale izkušnje v rusko-japonski vojski. Izkušnje te vojske je porabila tudi naša vojna uprava že v mirnih časih. Mrzlo vreme celo, če je tudi oster mraz, čete lažje prenese, kakor dolgotrajno mrzlo mokro deževje. Na Poljskem mraz izboljšava hojo. Ceste, prej tako blatne, da sploh ni bilo mogoče voziti po njih, imajo zdaj tako trdno skorjo, da se lahko vozi po njih. Močvirja, čez katere ni bilo mogoče vojakom hoditi, so zdaj tudi zamrznjena. Tudi reke so vsaj večinoma tako zamrznjene, da se lahko prekorajajo. Operacije na Poljskem so zato pozimi lažje izvedljive kakor poleti in osobito v deževni jeseni in pomladi. Zamrznjena zemlja zelo učinkuje na zgradbo poljskih utrd, na kar je nedavno opozarjal generalni pokolovnik Hindenburg. Rusi so namreč izredno spretni za izkopavanje strelskih jarkov. Vadijo jih namreč močno v kopanju in se kakor krti hitro zakopujejo. Če je pa zemlja trdo zamrznjena, pa ne morejo hitro izkopati jarkov in so izpostavljeni napadom na odprtem bojišču, kjer so jim pa naši vojaki vedno kos. Na Poljskem ni dobrih hiš. Zato so naše čete opremljene s šotori. Izkušnje uče, da se more tudi na snegu v šotorih čisto prijetno prebivati. Težavno je pa vojskovanje pozimi v hribih. A izkušnje v turško-ruski vojski leta 1877/78. uče, da je tudi pozimi vojska v hribih mogoča.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Padec Belgrada.

Dunaj, 3. dec. Zmagovito napredovanje naših vojakov čez Kolubaro je sovražnika prisililo, pripustiti nam Belgrad, ki je bil proti severu obvarovan, brez boja. Naši vojaki prišli so južno in čez Savo v mesto. Zasedli so važna poslopja.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Vsakemu brvcu pošilja zaslonj ali nefrankirano po naročilu Lysoform tvornice 2 ali 4 elegantna porlačena desinfekcijska aparata in polog tega primerne Table. Samo poštno zavoja (70 vin.) mora sprejemnik plačati. Komit G. Hubmann Dunaj X., Petraschgasse 4.

Vojno zavarovanje črnevojnikov. Tisočero družinskih očetov stoji pred asentiranjem in skuša že svoje zadeve urediti. Jako važno vprašanje je dobra gmočna oskrba družine. Ako že reditelj pade, naj bi bila vsaj zaostala družina preskrbljena. Ali pri še tako izdatni pomoči se ne bode moralo povsod dovolj pomagati. Človek mora torej z lastno močjo družino pred bedo obvarovati. Avstrijski „Phönix“, naša svetovno znana domača zavarovalna družba zagotovila si je mnogo priznanja s tem, da je vstvarila vojno zavarovanje. Kdor je zamudil po življenjskem zavarovanju svoji družini pomagati, ta zamore to še danes z vojnimi zavarovanjem storiti. Zdravniška preiskava odpade, torej se zamorejo že v vojni stoječi istotako zavarovati. Priporočila pa je, da se to zavarovanje takoj izvrši, ker bi se znala premija potem zvišati. To zavarovanje pa daje tudi veliko varstvo upniku, ker si zamore s tem zavarovanjem vsak upnik svoje zahteve zagotoviti. Priporočamo v potrebi takojšnje vprašanje na filijalno pisarno „Phönix“ ki se neobvezno in brez stroškov doseže. V splošnem opozarjamo na inzerat!

Bojaten, ki se jo opazi mnogokrat zvečer pred spanjem, je posledica prenaplajenega želodca in slabe prebave. Najboljše sredstvo proti temu so Fellerjeve mli odvajajoče, prebavo pospešujoče Rhabarbara kroglice z zn. „Elsa“-kroglice. 6 skajlic franco 4 K 40 h. Se dobijo le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvaška). Tam se dobi tudi Fellerjev bolečin odpravljajoči rastlinski fluid z zn. „Elsalfluid“, 13 steklenic za 6 kron franko. To naj se takoj naroči.

Inzerente

opozarjamo, da je zdaj zopet jako ugodni čas za inzeriranje v „Štajercu“, ki je gotovo najboljši in najrazširnejši list v naših krajih.

Viničar

ali vžitkar s 3 delavskimi močmi se sprejme pri S. Hutter PTUJ. 782

Oženjeni hlapec

z odrašenim sinom se s 1. januarjem 1915 v graščini Ebensfeld, pri Ptujju sprejme 779

Fino čiščenje perila

Ptuj, Wagplatz 1 prevzame vse vrste perila za pranje in glajdenje po najnižji ceni. 785

Vila

1/2 ure od Ptujja oddaljena, novo zidana, 4 sobe, kuhinja, klet, 1/2, orala zemljišča, zlasti primerna za penzionista ali krčmarja, se takoj proda, cena kron 6000.—. Natančni naslov pove uprava tega lista. 783

Podkovski

kovač

zmožen vsacega tozadevnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož. 749

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 684

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo K 6.—

15.000 parov čevalj na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanin podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. — Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju

Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Pred rabo

Po rabo

Tako čudežno spremembo napravi

Kola-Dultz

najboljša hrana za možgane in živce v naturi.

Razpoloženje, mišljenje, nastopanje, sploh vsako gibanje trupa so odvisni od možgan. Utrujenost, žalostnost, nepehnost, slabost živcev in splošna slabost trupa so znaki primanjkuje življenjske moči. Ako se hočete vedno zdrave čutili, z jasno glavo in krepkim spominom, ako hočete delo in štrapace kakor zabavo občutiti, potem vzemite Kola tablete (Kola-Dultz). To je naravna hrana za živce in možgane, ki obenem kri izboljša in izboljša in s tem moči daruje vsakemu organu trupa. Kola tablete (Kola-Dultz)

prinaša življenjsko veselje in moči za delo

ter čut mladosti s svojo pogumnostjo, ki zjamči uspeh in srečo. Jemljite Kola-tablete (Kola-Dultz) nekaj časa vsak dan, okrepčale bodo vaše živce, vsaka slabost bode izginila in p.d njegovim vplivom postali bode z močjo napolnjeni. Kola priporočajo zdravniške autoritete celoga sveta in se rabi v bolnicah ter živčnih sanatorijih.

Zahtevajte KOLA-TABLETE (Kola-Dultz) zastonj.

Zdaj Vam nudim priliko, okrepčati vaše živce, pišite mi dopisnico z Vašim natančnim naslovom in jaz Vam pošljem takoj gratis in franko eno množico Kola-tablet (Kola-Dultz), dovolj veliko, da Vam dobro dene in da Vas spravi v polcež, vpoštevati njegovo čudežno moč. Ako Vam dopade, zamorete več naročiti. Pišite pa takoj, predno poizbite. 780

Razpoš. APOTEKA sv. DUHA, Budapest VI., odd. 420.

Razglas.

S prejšnim lastnikom zdaj v moji lasti stoječega mlina v Kaniži-Pesnici gospodom Karlom Rengo sem se domenil, da isti ne v Slovenskih Goricah ne v okolišu 60 km od Kaniže kakega mlina ne kupi, ne vzame v najem in se pri njemu ne udeleži.

Proti temu dogovoru je gospod Karl Rengo v tem varovanem rajonu ležeči mlin g. Schwaba na Bregu pri Ptujju kupil in ga ima v obratu.

Ker je bila poravnava v tej za deva dobrim potom nemogoča, sem s svojim zastopnikom gospodom dr. Oskarjem Orosel, odvetnikom v Mariboru proti Karlu Rengo tožbo vložil. S sodbo c.k. okrožne sodnije v Mariboru z dne 26. oktobra 1914, o. št. Cg I 224/14 bil je gospod Karl Rengo krivim spoznan, da mlin-ski obrat Schwabovega mlina na Bregu pri Ptujju takoj vstavi in mi poplača tožne stroške.

Prinašam to v splošno znanje.

Franc Ehrlich

lastnik I. Slov.-Goriškega parnega mlina v Kaniži-Pesnici. 784